

Decyzja
Prezydium KK
nr 157/24

ws. opinii o projekcie Programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2026

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zgłasza następujące propozycje badań do projektu Programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2026.

I. Badanie **1.25.12**: Zjawisko ubóstwa oraz procesy wykluczenia.

Ubóstwo jest zjawiskiem stałym w Polsce, którego badania odbywają się regularnie przy wykorzystaniu różnorodnych metod. Pomimo szerokiego dostępu do informacji, publikacje GUS nie zawierają danych w podziale na płeć. Wskazaniem jest, aby takie dane były wyłonię w badaniach budżetów gospodarstw domowych oraz w Europejskim badaniu warunków życia, tak aby łatwiej można było diagnozować potrzeby osób żyjących w niedostatku w naszym kraju.

II. W 2022 r. w ramach badania pilotażowego w ramach Europejskiego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności Eurostat rozpoczął gromadzenie danych na temat nowego zjawiska zatrudnienia na platformach cyfrowych, którym objęta była również Polska.

Biorąc pod uwagę skalę zjawiska NSZZ „Solidarność” sugeruje rozpoczęcie prac nad metodologią badawczą, procedur zbierania danych i ogólnej wykonalności pełnoskalowego badania na temat osób wykonujących pracę zarobkową za pośrednictwem platform cyfrowych, z podziałem na płeć, wiek, poziom wykształcenia, rodzaj aktywności i status zatrudnienia, a także na temat ich organizacji pracy i warunków pracy.

Istotną dla związku zawodowego byłaby również informacja czy pracownicy platform cyfrowych są objęci ubezpieczeniem społecznym na wypadek bezrobocia, choroby lub wypadków przy pracy.

III. NSZZ „Solidarność” postuluje przywrócenia w ramach kwartalnego badania popytu na pracę badania osób, które pracują zdalnie. Jedyne tego typu badanie obejmowało pierwszy kwartał 2023 r. i było uwarunkowane monitorowaniem sytuacji na rynku pracy w związku ze stanem zagrożenia epidemicznego.

Ustawa z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 240) wprowadziła do Kodeksu pracy pracę zdalną. W związku ze zmianą porządku prawnego, zdaniem Związku niezbędne jest monitorowanie danego zjawiska, które pozwoli na określenie jego skali oraz tendencji rozwojowych.

IV. NSZZ „Solidarność” postuluje o wprowadzenie badania „Dojazd do pracy” w okresie dwuletnim. Na chwilę obecną badanie dojazdów do pracy dla ogółu pracujących zostało przeprowadzone dwukrotnie na podstawie danych pozyskanych przez statystykę publiczną na potrzeby Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

Informacje uzyskane w trakcie spisu pozwoliły na dokonanie charakterystyki dojeżdżających do pracy według płci i wieku oraz umożliwiły identyfikację terytorialną ich miejsca pracy.

Uważamy, że dane badanie należy rozszerzyć o kwestie związane ze środkiem transportu, z czasem oraz częstotliwością dojazdów do pracy z uwzględnieniem odsetka osób wykonujących pracę zdalną.

Naszym zdaniem istotne jest również zbadanie zjawiska wykluczenia komunikacyjnego z podziałem na cechy wykluczenia: młodzież, osoby starsze, osoby niepełnosprawne.

V. NSZZ „Solidarność” wnioskuje o gromadzenie oraz udostępnienie informacji dotyczących praktyki stosowania przepisów dotyczących działalności związków zawodowych, w tym:

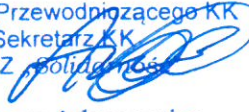
- liczby zawiadomień do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych i sposobu załatwienia sprawy, liczby wyroków skazujących,
- liczby skarg złożonych do PIP na naruszenia przepisów dotyczących działania związków zawodowych u pracodawcy i sposobach załatwienia sprawy,
- praktykę stosowania przez sądy art. 755 (5) k.p.c. w zakresie dotyczących osób, których trwałość stosunku pracy podlega szczególnej ochronie na podstawie art. 32 ustawy o związkach zawodowych tj. liczbę wniosków o udzielenie zabezpieczenia i sposób rozstrzygnięcia,
- liczby zawiadomień o przestępstwach, o których mowa w art. 26 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 123) oraz sposobach załatwienia sprawy,
- liczbę osób, z którymi rozwiązano umowę o pracę, korzystających z ochrony, o której mowa w art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, które odwołały się do sądu i sposób rozstrzygnięcia.

- liczbę skarg składanych do PIP lub pozwów do sądu, w których podnoszony był zarzut dyskryminacji ze względu na przynależność lub wykonywanie funkcji związkowych i sposób załatwienia sprawy lub rozstrzygnięcia.

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” oczekuje ustosunkowania się Głównego Urzędu Statystycznego do zgłoszonych propozycji.

Gdańsk, 4 grudnia 2024 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK
NSZZ „Solidarność”

Grzegorz Adamowicz